

Isaïc (Ice, les) Spetter is geboren op 15 september 1921 in Den Haag. Hij was de zoon van Abraham Spetter (1892-1943) en Rebecca Dessaur (1891-1943). Het progressief Joodse gezin had vier dochters en een zoon. In de jaren voor de oorlog waren al veel Duitse vluchtelingen bij hen thuis geweest.

In 1932 werd in Den Haag het initiatief genomen om binnen de joodse Vereniging Toneel Ontspanning Philantropie (T.O.P.) een Scoutinggroep op te richten. In januari 1933 werd de groep formeel geïnstalleerd als T.O.P.-groep (groep 28) binnen het district Den Haag van de NPV. Van de groep waren zowel jongens (welpen, padvindere en voortrekkers) als meisjes (meisjesgezellen) lid. De groep was actief in het district, deed mee aan districtswedstrijden en kreeg op een gegeven moment de beschikking over een eigen kampeerterrain. Er was veel contact met andere joodse groepen in Nederland. In *Ha'amoed; de Vuurzuil; veertien daagsch orgaan voor Joodsch Den Haag* staan regelmatig verslagen van hun activiteiten.

Op 28 augustus 1934 vierde Ice zijn bar mitswa feest. Een bar mitswa is een ritueel binnen het Joodse geloof, wanneer een Joodse jongen de leeftijd van dertien jaar bereikt. Hij was toen welp. Op 2 september 1934 gaan Grijsbroer en gids Maurits Ziekenoppasser en helper Ice over naar de verkenner. Hij was ook actief bij VV De Ooievaars.

Zijn ouders en zussen woonden aan het begin van de oorlog op de Obrechtstraat 34 in Den Haag. Ice trouwde op 6 mei 1942 in Den Haag met Suze Turksma (1921 - 1944). Na hun huwelijk verhuisden ze naar Amsterdam. Op 28 november 1942 werd in Amsterdam dochter Sanne geboren. Sinds haar tweede maand zat ze ondergedoken bij een katholiek gezin in Rotterdam.

SUZE TURKSMA
en
IES SPETTER
huwen 6 Mei 1942 ten stad-
huize. Choepa 19 Mei 1942 om
12 uur, Geb. N. I. Gem., Nwe.
Molstr. Receptie 3—5, Obrecht-
straat 84, Den Haag. 1419

Ice werkte op een gegeven moment samen met verzetsstrijdster Esther (Etty) Hillesum (1914-1943) bij de Joodse Raad in kamp Westerbork. De Joodse Raad was een door de Duitse bezetter in het leven geroepen joodse organisatie die de joodse gemeenschap in Nederland moest besturen. Zowel Spetter als Hillesum hoopten door hun werk voor de raad mensen te kunnen helpen. Door hun functie hadden ze enige tijd vrij toegang het kamp in en uit te gaan. Samen met Etty slaagde hij erin enkele kinderen uit het kamp te smokkelen. Ze werden in een ambulance gezet, waarmee zieken naar het ziekenhuis in Groningen werden gebracht.

Ice wist uiteindelijk een vluchtroute naar Zwitserland te vinden, samen met zijn vriend Sal de Jong en hun beide echtgenotes. Ze kwamen in 1943 in Zwitserland aan, maar ze werden bij de grens weer teruggestuurd maar wisten aan een Duitse patrouille te ontkomen. Later werden ze verraden en alsnog opgepakt. Isaac werd gemarteld en ter dood veroordeel. Eerst

worden ze geïnterneerd in het fort du Hâ in Bordeaux (Gironde) op bevel van de Duitse politie van Bouscat, en vervolgens op 25 september 1943 geïnterneerd in het kamp van Mérignac-Beaudésert (Gironde). Suze, acht maanden zwanger, wordt op 26 november 1943 overgebracht naar het ziekenhuis Pellegrin in Bordeaux waar ze op 3 december 1943 een klein dochtertje, Debora Andrée, ter wereld brengt, dat de volgende dag overlijdt. Ice wordt op 7 december 1943 gedeporteerd met konvooi 64 vanuit kamp Drancy naar concentratiekamp Auschwitz-Birkenau (Polen). Hij komt terecht in het kamp Monowitz, een subkamp van Auschwitz. Daar moest Ice dwangarbeid verrichten bij IG Farben. Zijn leven werd in het kamp een paar keer door medegevangenen gered.

Na de ontruiming van Auschwitz en de dodenmars kwam hij aan in kamp Gleiwitz en daar kwam hij Sal de Jong weer tegen. Toen ook dit kamp werd ontruimd moesten ze in de vrieskou in open kolenwagens op transport. Na de oorlog vond Ice zijn ondergedoken dochter weer terug, maar hoorde ook dat zijn vrouw, hun in Frankrijk geboren dochtertje en Sal en zijn vrouw de oorlog niet hadden overleefd. Zijn vrouw en dochtertje kwam op 27 april 1944 om in concentratiekamp Auschwitz.

Hij schreef al een paar maanden na zijn terugkeer over zijn gruwelijke ervaringen. Hij hertrouwde op 22 september 1948 met Ina Stärcke en ze emigreerden, met zijn dochter Sanne, in 1951 naar de Verenigde Staten. Hij wordt therapeut en sticht in 1960 de Riverdale Mental Health Clinic. Matthew Ice Spetter overlijdt op 30 december 2012 in New York (Verenigde Staten) op 91-jarige leeftijd.

Ice ontving na de oorlog het Verzetsherdenkingskruis.

Zijn ouders en zus Sophia werden tijdens de oorlog vermoord in vernietigingskamp Sobibor. Zijn andere drie zussen overleefden de oorlog.

Meer informatie

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) – Joods Erfgoed Den Haag](#)

[Nieuws: De 77ste Dodenherdenking in Amstelveen](#)

[Auschwitz Bulletin, 2013, nr 02 by Nederlands Auschwitz Comité - Issuu](#)

[Gezin Abraham Spetter | Joods Monument](#)

[Registratie Abraham Spetter & Rebecca Dessaur & Sophia Spetter & Veronica Spetter & Isaïc Spetter & Elisabeth Spetter & Henriëtte Spetter in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 1, 1931, no. 5, 31-07-1931 » 31 jul 1931 - Pag. 2 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 4, 1934, no. 7, 24-08-1934 » 24 aug 1934 - Pag. 12 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 4, 1934, no. 8, 07-09-1934 » 07 sep 1934 - Pag. 30 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 6, 1936, no. 12, 20-11-1936 » 20 nov 1936 - Pag. 11 | Delpher](#)

[Isaac Spetter \(locatie onbekend, 15 september 1921 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Oorlogsbronnen.nl](#)

[Arolsen Archives - International Center on Nazi Persecution | 01020402 240 - Dokumente mit Namen ab SPEIJER, Meyer | 01020402 240 - Dokumente mit Namen ab SPEIJER, Meyer](#)

[Isaac Spetter - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)

['Schrijfster Etty Hillesum smokkelde kinderen Kamp Westerbork uit' - 75 Jaar Vrijheid](#)

[Archief Amsterdam Indexen](#)

[Suze Spetter-Turksma](#)

[Deborah Andee Spetter](#)

[- Mémorial de la Shoah](#)

[Snijsheuvel / Spuijbroek - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[Isaac Matthew Spetter \(1921 - 2012\) - Genealogy](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.